

Actualiteiten Natura 2000

23 juni 2022

VMR

Marieke Kaajan
ENVIR Advocaten

2

Intern salderen en vergunningplicht Wnb

- Intern salderen = wijziging of uitbreiding van een bestaand project op dezelfde locatie;
- Sinds 1 januari 2020: vergunningvrij → dus ook geen provinciaal beleid
- Basisuitspraak: ABRvS 20 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:71 (Logtsebaan) en ABRvS 27 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:175

ENVIR 2022.06.23 VMR

3

Aandachtspunten interne saldering

- Uitgangspunt voor interne salderingsberekening = geldende natuurtoestemming:
 - Onherroepelijke PAS-vergunning (ECLI:NL:RBNNE:2022:891);
 - (PAS-)vergunning waarbij de realisatietermijn is verstreken (ECLI:NL:RBNNE:2022:146);
 - Vergunning waarin RAV-codes worden genoemd, mits wijziging niet leidt tot stalsystemen met andere RAV-codes (zie o.a. ECLI:NL:RBZWB:2022:665; ECLI:NL:RBOBR:2022:1323 en 569);
 - Toestemming verleend vóór de Europese referentiedatum voor zover nadien gecontinueerd;
 - Wnb-vergunning.
- Feitelijke aanwezigheid activiteiten is niet relevant.
- Intern salderen leidt hierdoor vooral tot een vergelijking van het reeds vergunde effect en het te veroorzaken effect als gevolg van een wijziging.

ENVIR 2022.06.23 VMR

4

Beperking intern salderen: RB Oost-Brabant

1. Intern salderen is mogelijk met activiteiten die zijn gerealiseerd of worden uitgevoerd;
2. Intern salderen is mogelijk met activiteiten die weliswaar niet meer plaatsvinden, maar kunnen worden hervat zonder nieuwe omgevingsvergunning of natuurvergunning;
3. Als niet voldaan is aan 1 of 2: dan kan interne saldering alleen plaatsvinden als de gevolgen van de bestaande onderdelen of activiteiten eerder passend zijn beoordeeld;
4. Als deze passende beoordeling ontbreekt of als een PAS-vergunning aan de basis ligt van intern salderen, dan kan interne saldering alleen plaatsvinden indien alsnog een passende beoordeling wordt gemaakt.

Zie: ECLI:NL:RBOBR:2021:6389 en ECLI:NL:RBOBR:2022:192

ENVIR 2022.06.23 VMR

5

Complicaties vergunningvrij zijn intern salderen

1. Bij wijzigingen geen rechtszekerheid voor exploitant, derden-belanghebbenden én overheid;
2. Geen mogelijkheid om beleid te voeren om intern salderingsmogelijkheden te beperken (afromen latente ruimte);
3. Herinvoering vergunningplicht is aangekondigd → hoe dan om te gaan met overgangssituaties?

ENVIR 2022.06.23 VMR

6

Extern salderen project

- Externe saldering = wegnemen van een bron op een andere locatie waardoor per saldo nergens in een Natura 2000-gebied een toename van effecten optreedt als gevolg van een nieuw initiatief;
- **Altijd** een Wnb-vergunning nodig;
- En dus zijn provinciale beleidsregels mogelijk (en in NL van toepassing);
- Deze beleidsregels regelen de verplichte koppeling tussen saldogever en saldonemer, afroming van 30% saldo ten gunste van de natuur en stellen beperkingen aan het saldo dat mag worden ingezet.

ENVIR 2022.06.23 VMR

7

Risico's extern salderen

- Art. 6 lid 2 HRL bevat verbod op verslechtering van Natura 2000-gebieden;
- Een maatregel als externe saldering kan in theorie ook worden beschouwd als een (generieke) maatregel waarmee verslechtering van Natura 2000-gebieden kan worden voorkomen;
- Externe saldering mag alleen worden ingezet als voldoende andere maatregelen ter voorkoming van verslechtering overblijven (ECLI:NL:RVS:2021:2627) ('additionaliteitsvereiste');
- Onderbouwing ontbreekt nu → deze komt in de provinciale gebiedsplannen. Timing: medio 2023. Externe saldering in de tussentijd in meerdere provincies stopgezet.

ENVIR 2022.06.23 VMR

8

Extern salderen via stikstofbank / registratiesysteem

- Landelijke snelheidsmaatregel (130 km/hr. → 100 km/hr.) heeft gezorgd voor stikstofverlaging op Natura 2000-gebieden;
- Deze ruimte is via het stikstofregistratiesysteem ter beschikking gesteld aan woningbouwprojecten;
- RB Noord-Holland 22-04-2022 (ECLI:NL:RBNHO:2022:3375):
 - SSRS heeft ook geleid tot toename van stikstofdepositie op een aantal Natura 2000-gebieden;
 - Significant negatieve effecten zijn daardoor niet uitgesloten;
- Verder zal ook voor dit soort systemen moeten zijn voldaan aan het additionaliteitsvereiste;
- Snelheidsmaatregel maakt inmiddels geen deel meer uit van het SSRS (alleen toekomstige sanering varkenshouderijen)

ENVIR 2022.06.23 VMR

9

Salderen en luchtwassers

- Veel discussie over effectiviteit van luchtwassers in agrarische sector;
- Inhoudelijk is deze discussie nog niet beslecht → rechtspraak zoekt naar oplossingen om te verzekeren dat een toename van stikstofdepositie is uitgesloten.
- Gekozen oplossingen tot nu toe;
 - Wijzigingen die niet leiden tot wijziging in luchtwasser-systemen: discussie over effectiviteit luchtwassers niet relevant;
 - Wijzigingen die wél leiden tot wijziging in luchtwasser-systemen: onzekerheid over vraag of per saldo toename van stikstofdepositie kan worden uitgesloten vereist controle en monitoringsvoorschriften aan vergunning.
- Vb: Rb Oost-Brabant 24 mei 2022 (ECLI:NL:RBOVE:2022:2090); RB Oost-Brabant 31 mei 2022 (ECLI:NL:RBOBR:2022:2252); Rechtbank Overijssel 23 september 2021, (ECLI:NL:RBOVE:2021:3590); Rechtbank Oost-Brabant 13 april 2022, (ECLI:NL:RBOBR:2022:1008)

ENVIR 2022.06.23 VMR

10

Partiële vrijstelling stikstof tijdens de bouwfase

- Sinds 1/7/2021 zijn emissies bouwfase vrijgesteld van de vergunningplicht;
- Redenering:
 - Bouwen vindt en vond altijd al plaats en maakt deel uit van de stikstofdeken;
 - Bouwsector verbindt zich tot emissiereductie;
 - Inzet generieke maatregelen zullen ook emissie bouwfase in de stikstofdeken voldoende reduceren.
- Twijfel over juridische houdbaarheid redenering, o.a.
 - Geen inzicht in omvang en locatie van vrijgestelde emissies;
 - Generieke maatregelen zijn (deels) nog onzeker en nog niet uitgevoerd;
- Procedure bij ABRvS (Porthos-project); uitspraak Q2 of Q3 2022 verwacht.

ENVIR 2022.06.23 VMR

11

25 km-rekengrens Aerius Calculator

- Voorheen: verschil tussen berekening stikstof verkeer vs. puntbronnen:
 - Verkeer: stikstof berekend tot 5 km van de weg;
 - Puntbronnen: stikstof berekend tot 0,005 mol/ha/jr (in potentie over heel Nederland en buitenland)
- Nav tussenuitspraak ABRvS 20 januari 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:105): aanpassing Aerius Calculator;
- Nu wordt de stikstof voor alle tot maximaal 25 km berekend;
- Haalbaar?

ENVIR 2022.06.23 VMR

12

Handhaving PAS-melders/ weiden en bemesten

- PAS-Melders (ECLI:NL:RBOVE:2022:1275; ECLI:NL:RBMNE:2021:4523):
 - Programma legalisatie PAS-meldingen levert geen 'concreet zicht op legalisatie' op;
 - Belangen PAS-melders (tot vervallen van het PAS legaal en geen mogelijkheid om vergunning te verkrijgen; ontwikkelingen veelal legaal gerealiseerd) moeten in ieder concreet geval worden afgewogen tegen belang Natura 2000-gebied
- Weiden en bemesten (ECLI:NL:RBMNE:2021:4505; ECLI:NL:RBOVE:2022:1239):
 - Bemesten: is planologische toestemming inclusief regulering via meststoffenregelgeving voldoende, of moet het feitelijk gebruik sinds de referentiedatum ook worden aangetoond?
 - Beweiden: hoe onderbouwen dat emissies van beweiden per saldo niet toenemen ten opzichte van een toestemming voor het houden van vee in stallen?

ENVIR 2022.06.23 VMR

13

En wat komt er verder op ons af?

- Omgevingswet (?)
 - Vergunningen via afd. 3.4 Awb voorbereid;
 - Aanhaakverplichting komt te vervallen;
 - 'Zoekplaatje' naar relevante wetgeving;
 - Uitgebreide zorgplicht;
- Nationaal programma landelijk gebied (stikstof, water, klimaat);
- Provinciale gebiedsplannen ter invulling van de resultaatverplichtende stikstofreductie en de richtinggevende emissiereductiedoelstellingen per Natura 2000-gebied;
- Wetsvoorstel Natuurcompensatiebank (Kamerstukken II 2021/22, 36076).

ENVIR 2022.06.23 VMR

14

Blijf op de hoogte van alle relevante ontwikkelingen op het gebied van het omgevingsrecht via **De Podcast** van het Instituut voor Bouwrecht (te luisteren via o.a. Spotify en <https://www.ibr.nl/podcast/>)

ENVIR Advocaten
Marieke Kaajan

M +31 6 504 310 52
T +31 20 737 20 66

E marieke.kaajan@envir-advocaten.com

ENVIR 2022.06.23 VMR

15